

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtion eläkelain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan valtion eläkelakia muutettavaksi siten, että niissä tapauksissa, joissa edunsaajan palvelus on jo päättynyt, voitaisiin työkyvyttömyyseläke myöntää myös osaeläkkeenä.

Samalla valtion eläkelain yhteensovitusään-
nöstä ehdotetaan yksinkertaistettavaksi.

Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan niin pian kuin eduskunta on ne hyväksynyt.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Työntekijäin eläkelakiin, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelakiin, maatalousyrittäjien eläkelakiin sekä yrittäjien eläkelakiin lisättiin osatyökyvyttömyyseläkettä koskevat säännökset 29 päivänä joulukuuta 1971 annetuilla laeilla (934—937/72), jotka tulivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 1973. Samasta ajankohdasta lukien tulivat voimaan myös Kunnallisen eläkelaitoksen eläkesäännön osatyökyvyttömyyseläkettä koskevat määräykset.

Edellä mainittuja osaeläkesäännöksiä perusteltiin sillä, että työkykyisen ja työkyvyttömän välinen raja oli todettu liian jyräksi. Ellei työkyvyttömyyseläkkeen haltija täyttänyt eläkesäännöksissä olleita vähimmäisvaatimuksia, ei eläkettä voitu myöntää, vaikka työkyky olisikin ollut selvästi heikentynyt. Osaeläkesäännösten tarkoituksena oli tuoda vaihtoehto täyden työkyvyttömyyseläkkeen ja eläkehakemuksen hylkäämisen välille siten, että täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksiä ei kuitenkaan muutettaisi.

Kunnallisessa eläkejärjestelmässä osatyökyvyttömyyseläke voidaan myöntää ainoastaan päättyneen palvelussuhteen perusteella. Valtion eläkejärjestelmässä osatyökyvyttömyyseläkkeen myöntäminen ei sen sijaan ole ollut mahdollista.

Osaeläkesäännösten puuttumisella on saattanut olla vaikutusta edunsaajan kokonaiseläketurvaan varsinkin silloin kun valtion palveluksessa olleelle on muun palveluksen perusteella myönnetty osatyökyvyttömyyseläke. Koska henkilön ei tällaisissa tapauksissa ole yleensä voitu todeta valtion eläkejärjestelmässä tulleen täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi, on eläkehakemus jouduttu yleensä hylkäämään.

2. Asian valmistelu

Eläkkeiden perusteena olevan palkan laskutapa muutettiin vuoden 1979 alusta lukien. Hyväksyessään tätä muutosta koskeneen hallituksen esityksen eduskunta edellytti hallituksen toteuttavan tämän esityksen johdosta 19 päivänä lokakuuta 1978 tekemässään periaatepäätöksessä (797/78) lupaamansa toimenpiteet. Periaatepäätöksessä luvattiin muun muassa selvittää osaeläkejärjestelmän tarkoituksenmukaisuus valtion toimintojen eri osissa ja tämän selvityksen perusteella luvattiin antaa tarpeelliseksi osoittautuvat lakiehdotukset ja muut määräykset.

Asia on valmisteltu valtion eläkeneuvottelukunnan jaostossa, jossa on ollut jäsenenä valtion

sekä toisaalta valtion henkilöstöä edustavien keskusjärjestöjen edustajat. Jaosto on ollut esityksen antamisesta ja sen sisällöstä yksimielinen.

3. Uudistuksen sisältö

Valtion eläkelakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset osatyökyvyttömyyseläkkeestä. Valtion eläkelaisilla on säännökset työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksistä toisaalta palveluksen kestäessä ja toisaalta sen päätyttyä sattuneen työkyvyttömyyden perusteella. Esityksessä ehdotetaan, että osatyökyvyttömyyseläke voitaisiin myöntää niissä tapauksissa, joissa työkyvyttömyys on alkanut palveluksen päätyttyä. Tällaisissa tapauksissa osaeläkkeen myöntäminen voisi valtion eläkelain 9 §:n 1 momentin d-kohdan laukaus säännöstä soveltaen perustua ensinnäkin siihen, että edunsaajalle on jonkin valtion palvelusta myöhemmän palveluksen perusteella jo myönnetty osatyökyvyttömyyseläke. Ellei tällaista palvelusta ole, voitaisiin osaeläke myöntää, jos edunsaaja on palveluksen päätyttyä tullut valtion eläkelain 9 §:n 1 momentin c-kohdassa tarkoitettu tavoin työkyvyttömäksi ja työkyky on alentunut vähemmän kuin kolme viidennestä, mutta kuitenkin vähintään kaksi viidennestä. Nämä työkyvyttömyyden astetta osoittavat murtoluvut ovat samat kuin muissakin eläkejärjestelmissä.

Valtion eläkelain 9 §:ssä olevia yleisiä työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksiä ei muutettaisi. Myöskin oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen säilyisi ennallaan.

Osa-eläkkeen määrä olisi puolet täydestä työkyvyttömyyseläkkeestä kuitenkin niin, että laissa mainituilla vanhemmilla ikäluokilla osaeläke olisi laissa olevan asteikon mukaisesti 52—66 prosenttia täydestä eläkkeestä.

Työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyvyn muuttuessa olisi lain 18 §:n 3 momentin mukaan eläkkeen määrä tarkistettava, mikäli muutoksen voitaisiin arvioida kestävänsä ainakin vuoden ajan. Työkyvyttömyyseläkettä lakkautettaessa osaeläkettä voitaisiin kuitenkin maksaa vuotta lyhyemmältäkin ajalta. Tämäkin säännös on sisällöltään samanlainen kuin muissa eläkejärjestelmissä. Uu-

dessä 20 §:n 3 momentissa säädettäisiin osatyökyvyttömyyseläkkeen muuttamisesta työttömyyseläkkeeksi.

Tässä yhteydessä tulisi säätää myös osatyökyvyttömyyseläkkeen suhteesta sairausvakuutuslain mukaiseen päivärahaan. Osa-eläke myönnetään useinmiten tilanteissa, joissa henkilöllä ei ole oikeutta saada sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa. Tämän vuoksi on perusteltua, että osa-eläke olisi päivärahaan nähden ensisijainen. Jos osaeläkettä saavan työkyky muuttuu siten, että hänellä on oikeus täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen, tätä vastaava eläkkeen muutos suoritettaisiin vasta päivärahan ensisijaisuusajan päätyttyä. Tätä koskeva säännös on samanlainen kuin muissa työeläkejärjestelmissä. Samalla 15 a §:ää tulisi tämentää siten, että siitä ilmenisi, milloin tarkoitetaan täyttä työkyvyttömyyseläkettä ja milloin osaeläkettä.

Valtion eläkelain 12 §:n yhteensovittussäännöstä tulee tässä yhteydessä täydentää säätämällä yhteensovitusrajasta osaeläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä yhteensovittaessa. Samalla yhteensovittussäännöstä ehdotetaan yhdenmukaistettavaksi työntekijäin eläkelain yhteensovittussäännöksen kanssa.

4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Osa-eläkkeitä tultaisiin arvion mukaan myöntämään 60—70 kappaletta vuodessa. Osa-eläkkeiden ollessa pääosaltaan pieniä ns. vapaakirja-eläkkeitä, lisäkustannukset osaeläkejärjestelmän toteuttamisesta olisivat noin 80 000 markkaa vuodessa.

5. Voimaantulo

Lakiehdotus on tarkoitettu tulemaan voimaan niin pian kuin eduskunta on sen hyväksynyt.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/66) 2 §:n 1 momentti, 12 §, 15 a §:n 1—4 momentti ja 20 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentti sekä 12 §:n 1 ja 2 momentti 18 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa (568/75), 12 §:n 3—5 momentti 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1026/82), 12 §:n 6 momentti ja 15 a §:n 1—4 momentti 27 päivänä marraskuuta 1981 annetussa laissa (808/81), 12 §:n 7 momentti 9 päivänä tammikuuta 1981 annetussa laissa (11/81), sekä 20 §:n 1 momentti 10 päivänä joulukuuta 1971 annetussa laissa (851/71), sekä

lisätään lakiin uusi 9 b §, 14 päivänä tammikuuta 1982 annetulla lailla (31/82) kumotun 10 a §:n tilalle uusi 10 a §, 15 a §:ään uusi 3 momentti, jolloin muutetut 3 ja 4 sekä nykyinen 5 momentti siirtyvät 4, 5 ja 6 momenteiksi, 18 §:ään uudet 3—4 momentit, jolloin nykyiset 3 ja 4 momentit siirtyvät 5—6 momenteiksi sekä 20 §:ään uusi 3 momentti, seuraavasti:

2 §

Tämä laki ei koske

palvelusta, joka on alkanut edunsaajan täytettyä 65 vuotta;

palvelusta sinä aikana, jolta edunsaaja saa virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella tämän lain taikka muun lain tai asetuksen mukaista vanhuuseläkettä taikka sellaista työkyvyttömyyseläkettä, jonka suuruutta määrittäessä on otettu huomioon eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio;

palvelusta, joka otetaan huomioon merimies-eläkelain mukaista eläkettä varten; eikä

palvelusta, jossa edunsaajan työansio palveluksesta taikka hänen ollessaan samanaikaisesti kahdessa tai useammassa palveluksessa, niistä yhteensä on keskimäärin alle 90 markkaa kuukaudessa.

9 b §

Työkyvyttömyyseläke palveluksen päätyttyä alkaneen työkyvyttömyyden perusteella myönnetään joko täytenä eläkkeenä tai osaeläkkeenä. Lain 9 §:n 1 momentin c-kohtaa sovellettaessa täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään edunsaajalle, jonka työkyvyn voidaan arvioida ainakin

vuoden ajaksi alentuneen vähintään kolmella viidenneksellä. Jos työkyky on alentunut tätä vähemmän, mutta kuitenkin vähintään kahdella viidenneksellä, myönnetään eläke osaeläkkeenä. Lain 9 §:n 1 momentin d-kohtaa sovellettaessa eläke myönnetään täytenä eläkkeenä tai osaeläkkeenä sen mukaan kuin sen perusteena oleva eläke on myönnetty.

10 a §

Osaeläkkeenä myönnettävän työkyvyttömyyseläkkeen määrä on puolet täydestä työkyvyttömyyseläkkeestä. Jos edunsaaja on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1927, osaeläke on kuitenkin seuraavien prosenttilukujen mukainen osa täydestä eläkkeestä:

Syntymävuosi	Osaeläke prosenttia täydestä eläkkeestä
1919 tai aikaisemmin	66
1920	64
1921	62
1922	60
1923	58
1924	56
1925	54
1926	52

12 §

Myönnettäessä eläke tämän lain 10 §:n 2 tai 3 momenttia soveltaen eläkkeen enimmäismäärä lasketaan soveltuvin osin työntekijäin eläkelain 8 §:n mukaisesti. Yhteensovitusraja saadaan kuitenkin ottamalla 66 prosenttia yhteensovitusperusteesta ja jos yhteensovitusperuste ylittää 586 markkaa, vähentämällä 6 prosenttia ylitteestä enintään kuitenkin kansaneläkkeen pohjaosan määrä. Osaeläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä yhteensovitettaessa yhteensovitusraja on 30 prosenttia yhteensovitusperusteesta.

Yhteensovituksessa otetaan huomioon työntekijäin eläkelain 8 §:ssä mainittujen suoritusten lisäksi kutakin 16 vuotta nuorempaa lasta kohden kansaneläkelain 29 §:n nojalla maksettava lapsikorotus. Jos tämän lain mukainen eläke on myönnetty 10 §:n 2 tai 3 momenttia soveltaen, se otetaan kuitenkin yhteensovituksessa huomioon sellaisenaan. Mikäli suoritusten yhteismäärä ylittää yhteensovitusrajan, ylittävä osa vähennetään tämän lain mukaisesta eläkkeestä. Se osa tämän lain mukaisesta eläkkeestä, joka siitä on vähennetty kansaneläkkeen lapsikorotuksen vuoksi, lisätään eläkkeeseen lapsien täytettyä 16 vuotta.

Vanhuuseläkkeen saajalle suoritetaan siihen saakka, kunnes hän saa oikeuden eläkkeeseen kansaneläkelain nojalla, täydennysosana, mitä kansaneläkkeen huomioon ottamisen johdosta on vähennetty tämän lain mukaisesta eläkkeestä.

Kansaneläkkeen pohjaosa ja kansaneläkelain 29 §:n nojalla maksettava lapsikorotus otetaan kunakin kalenterivuonna huomioon sen määräisinä kuin ne ovat edeltäneen kalenterivuoden marraskuun 1 päivänä.

15 a §

Täyttä työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan, jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä, aikaisintaan sen kalenterikuukauden alusta, joka ensiksi seuraa sairausvakuutuslain 27 §:ssä tarkoitettun päivärahajan ensisijaisuusajan eli 150 ensimmäisen suorituspäivän ja tämän jälkeisten sanotussa pykälässä tarkemmin määrittyjen viiden tai neljän täyden kalenterikuukauden jälkeen.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty, täyttä työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan 15 §:n mukaisesti, jos eläkehakemus on tehty ennen kuin sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa on maksettu 1 momentissa mainituilta 150 ensimmäiseltä suorituspäivältä. Tällöin kuitenkin edellytetään, ettei eläkehakemuksen tekemistä seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä

tai, jos tänä aikana on haettu sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sen hakemista seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä ole myönnetty työkyvyttömyyden alkamisen jälkeiseen aikaan tai, jos tähän aikaan kohdistuva päivärahahakemus on hylätty, sen hylkäämisen jälkeiseen aikaan kohdistuvaa vähintään kuukauden ajalta yhdenjaksoisesti maksettavaa päivärahaa.

Jos osaeläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä saavan edunsaajan työkyky muuttuu siten, että hänellä on oikeus saada täyttä työkyvyttömyyseläkettä, täyteen eläkkeeseen sovelletaan 1 momentin säännöksiä. Työkyvyttömyyden jatkuessa työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan tällöin osaeläkkeenä täyden työkyvyttömyyseläkkeen alkamiseen saakka.

Jos täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 1 momentin mukaisesti, suoritetaan eläke sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa.

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 2 momentin mukaisesti tai osaeläkkeenä ja samalta ajalta on maksettu päivärahaa sairausvakuutuslain mukaan, suoritetaan eläkettä vain siltä osin kuin sen määrä ylittää samalta ajalta maksetun päivärahan määrän.

18 §

Jos edunsaajan työkyky muuttuu siten, että muutoksella 9 b §:n mukaan on vaikutusta eläkkeen suuruuteen ja jos muutoksen, kun otetaan huomioon myös jo kulunut aika, voidaan arvioida jäävän pysyväksi ainakin vuoden ajaksi, tarkistetaan eläkkeen määrä edunsaajan hakemuksesta tai valtiokonttorin aloitteesta muutosta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jollei 15 a §:n 3 momentin säännöksistä muuta johdu. Eläkettä ei kuitenkaan alenneta ajalta, jolta sitä on jo suoritettu, eikä koroteta pitemmältä ajalta kuin edunsaajan hakemusta tai valtiokonttorin tarkistuspäätöstä lähinnä seuraavaa kalenterikuukautta edeltäneeltä kuukaudelta.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa on säädetty, voidaan työkyvyttömyyseläkettä lakkautettaessa päättää, että eläkettä maksetaan osaeläkkeenä määrityiltä vuotta lyhyemmältä ajalta.

20 §

Täysi työkyvyttömyyseläke tai työttömyyseläke,

joka on myönnetty 5 §:n 2 momenttia soveltaen, muuttuu vanhuuseläkkeeksi palveluksen päätyttyä ja eläkkeen saajan saavuttaessa viimeistä virkaansa tai työtänsä varten säädetyn eläkeiän, virkasuhteessa olevan eläkkeen saajan osalta kuitenkin viimeistään hänen saavuttaessaan eroamisikänsä. Muussa tapauksessa työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi eläkkeen saajan saavuttaessa 65 vuoden iän.

— — — — —
Jos eläkkeen saaja osaeläkettä saadessaan tulee

9 a §:ssä tarkoitetulla tavalla työttömäksi, eläke muutetaan hakemuksesta työttömyyseläkkeeksi, joka alkaa 9 a §:n mukaisesti ja määräytyy samoin kuin siinä tapauksessa, että osaeläke muutetaan täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

Tämän lain 12 §:n 1 momentissa säädetty
markkamäärä vastaa vuodelle 1966 vahvistettua
palkkaindeksilukua.

Helsingissä 14 päivänä joulukuuta 1984

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Pekka Vennamo*

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/66) 2 §:n 1 momentti, 12 §, 15 a §:n 1—4 momentti ja 20 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentti sekä 12 §:n 1 ja 2 momentti 18 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa (568/75), 12 §:n 3—5 momentti 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1026/82), 12 §:n 6 momentti ja 15 a §:n 1—4 momentti 27 päivänä marraskuuta 1981 annetussa laissa (808/81), 12 §:n 7 momentti 9 päivänä tammikuuta 1981 annetussa laissa (11/81), sekä 20 §:n 1 momentti 10 päivänä joulukuuta 1971 annetussa laissa (851/71), sekä

lisätään lakiin uusi 9 b §, 14 päivänä tammikuuta 1982 annetulla lailla (31/82) kumotun 10 a §:n tilalle uusi 10 a §, 15 a §:ään uusi 3 momentti, jolloin muutetut 3 ja 4 sekä nykyinen 5 momentti siirtyvät 4, 5 ja 6 momenteiksi, 18 §:ään uudet 3—4 momentit, jolloin nykyiset 3 ja 4 momentit siirtyvät 5—6 momenteiksi sekä 20 §:ään uusi 3 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Tämä laki ei koske palvelusta, joka on alkanut edunsaajan täytettyä 65 vuotta;

palvelusta sinä aikana, jolta edunsaaja saa tämän lain mukaista vanhuuseläkettä taikka muun lain tai asetuksen mukaista vanhuuseläkettä virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella;

palvelusta, joka otetaan huomioon merimieseläkelain mukaista eläkettä varten; eikä

palvelusta, jossa edunsaajan työansio palveluksesta taikka hänen ollessaan samanaikaisesti kahdessa tai useammassa palveluksessa, niistä yhteensä on keskimäärin alle 90 markkaa kuukaudessa.

Ehdotus

2 §

Tämä laki ei koske palvelusta, joka on alkanut edunsaajan täytettyä 65 vuotta;

palvelusta sinä aikana, jolta edunsaaja saa virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella tämän lain taikka muun lain tai asetuksen mukaista vanhuuseläkettä taikka seläistä työkyvyttömyyseläkettä, jonka suuruutta määrittäessä on otettu huomioon eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio;

palvelusta, joka otetaan huomioon merimieseläkelain mukaista eläkettä varten; eikä

palvelusta, jossa edunsaajan työansio palveluksesta taikka hänen ollessaan samanaikaisesti kahdessa tai useammassa palveluksessa, niistä yhteensä on keskimäärin alle 90 markkaa kuukaudessa.

9 b §

Työkyvyttömyyseläke palveluksen päätyttyä alkaen työkyvyttömyyden perusteella myönnetään joko täytenä eläkkeenä tai osaeläkkeenä. Lain 9 §:n 1 momentin c-kohtaa sovellettaessa täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään edunsaajalle, jonka työkyvyn voidaan arvioida ainakin vuoden ajaksi alentuneen vähintään kolmella viidenneksellä. Jos työkyky on alentunut tätä vähemmän, mutta kuitenkin vähintään kahdella

Voimassa oleva laki

Ehdotus

viidenneksellä, myönnetään eläke osaeläkkeenä. Lain 9 §:n 1 momentin d-kohtaa sovellettaessa eläke myönnetään täytenä eläkkeenä tai osaeläkkeenä sen mukaan kuin sen perusteena oleva eläke on myönnetty.

10 a §

Osaeläkkeenä myönnettävän työkyvyttömyyseläkkeen määrä on puolet täydestä työkyvyttömyyseläkkeestä. Jos edunsaaja on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1927, osaeläke on kuitenkin seuraavien prosenttilukujen mukainen osa täydestä eläkkeestä:

Syntymävuosi	Osaeläke prosenttia täydestä eläkkeestä
1919 tai aikaisemmin	66
1920	64
1921	62
1922	60
1923	58
1924	56
1925	54
1926	52

12 §

Myönnettäessä eläke tämän lain 10 §:n 2 tai 3 momenttia soveltaen eläkkeen enimmäismäärän laskemiseksi määrätään eläkkeen enimmäismäärän perusteena oleva palkka ja yhteensovitusraja.

Eläkkeen enimmäismäärän perusteena oleva palkka on korkein työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun peruseläkkeen perusteena oleva palkka saman pykälän 3 momentissa säädettyin poikkeuksin, kuitenkin siten, että tämän lain mukainen eläke otetaan huomioon sellaisenaan.

Yhteensovitusraja on 66 prosenttia eläkkeen enimmäismäärän perusteena olevasta palkasta, jos tämä on enintään 2 626 markkaa. Jos eläkkeen enimmäismäärän perusteena oleva palkka ylittää 2 626 markkaa, yhteensovitusraja on 66 prosenttia siitä vähennettynä määrällä, joka on 66 prosenttia ylitteestä, kuitenkin vähennettynä enintään kansaneläkkeen pohjaosan määrällä.

Eläkkeen enimmäismäärä lasketaan siten, että tämän lain mukaiseen eläkkeeseen lisätään

kutakin 16 vuotta nuorempaa lasta kohden kansaneläkelain 29 §:n nojalla maksettava lapsikorotus,

12 §

Myönnettäessä eläke tämän lain 10 §:n 2 tai 3 momenttia soveltaen eläkkeen enimmäismäärä lasketaan soveltuvin osin työntekijäin eläkelain 8 §:n mukaisesti. Yhteensovitusraja saadaan kuitenkin ottamalla 66 prosenttia yhteensovitusperusteesta ja jos yhteensovitusperuste ylittää 586 markkaa, vähentämällä 6 prosenttia ylitteestä enintään kuitenkin kansaneläkkeen pohjaosan määrä. Osaeläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä yhteensovitettaessa yhteensovitusraja on 30 prosenttia yhteensovitusperusteesta.

Yhteensovituksessa otetaan huomioon työntekijäin eläkelain 8 §:ssä mainittujen suoritusten lisäksi kutakin 16 vuotta nuorempaa lasta kohden kansaneläkelain 29 §:n nojalla maksettava lapsikorotus. Jos tämän lain mukainen eläke on myönnetty 10 §:n 2 tai 3 momenttia soveltaen, se otetaan kuitenkin yhteensovituksessa huomioon sellaisenaan. Mikäli suoritusten yhteismäärä ylittää yhteensovitusrajan, ylittävä osa vähennetään tämän lain mukaisesta eläkkeestä. Se osa tämän lain mukaisesta eläkkeestä, joka siitä on vähennetty kansaneläkkeen lapsikorotuksen vuoksi, lisätään eläkkeeseen lapsien täytettyä 16 vuotta.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittu peruseläke, ottaen huomioon vähennys, joka eläkkeestä on tehtävä edunsaajalle tulevien muiden eläkkeiden ja suoritusten vuoksi, tämän lain mukainen eläke kuitenkin, jos se on myönnetty 10 §:n 2 ja 3 momenttia soveltaen, sellaiseen ja

työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 momentissa mainittu eläke, elinkorko tai korvaus saman pykälän 6 momentissa säädettyin poikkeuksin

ja jos nämä yhteenlaskettuina tai, jollei tällaisia suorituksia ole, tämän lain mukainen eläke ylittää yhteensovitusrajan, ylitettävä osa vähennetään tämän lain mukaisesta eläkkeestä.

Se osa tämän lain mukaisesta eläkkeestä, mikä siitä 4 momentin nojalla on vähennetty kansaneläkkeen lapsikorotuksen vuoksi, lisätään eläkkeeseen lapsen täytettyä 16 vuotta.

Vanhuuseläkkeen saajalle suoritetaan siihen saakka, kunnes hän saa oikeuden eläkkeeseen kansaneläkelain nojalla, täydennysosana, mitä kansaneläkkeen huomioon ottamisen johdosta 3 ja 4 momentin nojalla on vähennetty tämän lain mukaisesta eläkkeestä, ei kuitenkaan enempää kuin kansaneläkkeen perusosa lapsikorotuksiin.

Kansaneläkkeen perusosa ja kansaneläkelain 30 b §:ssä säädetty kansaneläkkeen lapsikorotus otetaan 3 ja 4 momenttia sovellettaessa kunakin kalenterivuonna huomioon sen määräisenä kuin ne ovat edeltäneen kalenterivuoden marraskuun 1 päivänä.

15 a §

Työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan, jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä, aikaisintaan sen kalenterikuukauden alusta, joka ensiksi seuraa sairausvakuutuslain 27 §:ssä tarkoitetun päivärahan ensisijaisuusajan eli 150 ensimmäisen suorituspäivän ja tämän jälkeisten sanotussa pykälässä tarkemmin määrättyjen viiden tai neljän täyden kalenterikuukauden jälkeen.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty, työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan 15 §:n mukaisesti, jos eläkehakemus on tehty ennen kuin sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa on maksettu 1 momentissa mainituilta 150 ensimmäiseltä suorituspäivältä. Tällöin kuitenkin edellytetään, ettei eläkehakemuksen tekemistä seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä tai, jos tänä aikana on haettu sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sen hakemista seuraavan kalen-

Vanhuuseläkkeen saajalle suoritetaan siihen saakka, kunnes hän saa oikeuden eläkkeeseen kansaneläkelain nojalla, täydennysosana, mitä kansaneläkkeen huomioon ottamisen johdosta on vähennetty tämän lain mukaisesta eläkkeestä.

Kansaneläkkeen pohjaosa ja kansaneläkelain 29 §:n nojalla maksettava lapsikorotus otetaan kunakin kalenterivuonna huomioon sen määräisenä kuin ne ovat edeltäneen kalenterivuoden marraskuun 1 päivänä.

15 a §

Täyttä työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan, jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä, aikaisintaan sen kalenterikuukauden alusta, joka ensiksi seuraa sairausvakuutuslain 27 §:ssä tarkoitetun päivärahan ensisijaisuusajan eli 150 ensimmäisen suorituspäivän ja tämän jälkeisten sanotussa pykälässä tarkemmin määrättyjen viiden tai neljän täyden kalenterikuukauden jälkeen.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty, täyttä työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan 15 §:n mukaisesti, jos eläkehakemus on tehty ennen kuin sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa on maksettu 1 momentissa mainituilta 150 ensimmäiseltä suorituspäivältä. Tällöin kuitenkin edellytetään, ettei eläkehakemuksen tekemistä seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä tai, jos tänä aikana on haettu sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sen hakemista seu-

Voimassa oleva laki

terikuukauden loppuun mennessä ole myönnetty työkyvyttömyyden alkamisen jälkeiseen aikaan tai, jos tähän aikaan kohdistuva päiväraha hakemus on hylätty, sen hylkäämisen jälkeiseen aikaan kohdistuvaa vähintään kuukauden ajalta yhdenjaksoisesti maksettavaa päivärahaa.

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 1 momentin mukaisesti, suoritetaan eläke sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa.

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 2 momentin mukaisesti ja samalta ajalta on maksettu päivärahaa sairausvakuutuslain mukaan, suoritetaan eläkettä vain siltä osin kuin sen määrä ylittää samalta ajalta maksetun päivärahan määrän.

Ehdotus

raavan kalenterikuukauden loppuun mennessä ole myönnetty työkyvyttömyyden alkamisen jälkeiseen aikaan tai, jos tähän aikaan kohdistuva päiväraha hakemus on hylätty, sen hylkäämisen jälkeiseen aikaan kohdistuvaa vähintään kuukauden ajalta yhdenjaksoisesti maksettavaa päivärahaa.

Jos osaeläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä saavan edunsaajan työkyky muuttuu siten, että hänellä on oikeus saada täyttä työkyvyttömyyseläkettä, täyteen eläkkeeseen sovelletaan 1 momentin säännöksiä. Työkyvyttömyyden jatkuessa työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan tällöin osaeläkkeenä täyden työkyvyttömyyseläkkeen alkamiseen saakka.

Jos täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 1 momentin mukaisesti, suoritetaan eläke sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa.

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 2 momentin mukaisesti tai osaeläkkeenä ja samalta ajalta on maksettu päivärahaa sairausvakuutuslain mukaan, suoritetaan eläkettä vain siltä osin kuin sen määrä ylittää samalta ajalta maksetun päivärahan määrän.

18 §

Jos edunsaajan työkyky muuttuu siten, että muutoksella 9 b §:n mukaan on vaikutusta eläkkeen suuruuteen ja jos muutoksen, kun otetaan huomioon myös jo kulunut aika, voidaan arvioida jäävän pysyväksi ainakin vuoden ajaksi, tarkistetaan eläkkeen määrä edunsaajan hakemuksesta tai valtiokonttorin aloitteesta muutosta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jollei 15 a §:n 3 momentin säännöksistä muuta johdu. Eläkettä ei kuitenkaan alenneta ajalta, jolta sitä on jo suoritettu, eikä koroteta pitemmältä ajalta kuin edunsaajan hakemusta tai valtiokonttorin tarkistus päätöstä lähinnä seuraavaa kalenterikuukautta edeltäneeltä kuukaudelta.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa on säädetty, voidaan työkyvyttömyyseläkettä lakkautettaessa päättää, että eläkettä maksetaan osaeläkkeenä määrättyltä vuotta lyhyemmältä ajalta.

20 §

Työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke, joka on myönnetty 5 §:n 2 momenttia soveltaen, muut-

20 §

Täysi työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke, joka on myönnetty 5 §:n 2 momenttia soveltaen,

Voimassa oleva laki

tuu vanhuuseläkkeeksi palveluksen päätyttyä ja eläkkeen saajan saavuttaessa viimeistä virkaansa tai työtänsä varten säädetyn eläkeiän, virkasuhteessa olevan eläkkeen saajan osalta kuitenkin viimeistään hänen saavuttaessaan eroamisikänsä. Muussa tapauksessa työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi eläkkeen saajan saavuttaessa yleisen eläkeiän.

— — — — —

Ehdotus

muuttuu vanhuuseläkkeeksi palveluksen päätyttyä ja eläkkeen saajan saavuttaessa viimeistä virkaansa tai työtänsä varten säädetyn eläkeiän, virkasuhteessa olevan eläkkeen saajan osalta kuitenkin viimeistään hänen saavuttaessaan eroamisikänsä. Muussa tapauksessa työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi eläkkeen saajan saavuttaessa 65 vuoden iän.

— — — — —

Jos eläkkeen saaja osaeläkettä saadessaan tulee 9 a §:ssä tarkoitetulla tavalla työttömäksi, eläke muutetaan hakemuksesta työttömyyseläkkeeksi, joka alkaa 9 a §:n mukaisesti ja määräytyy samoin kuin siinä tapauksessa, että osaeläke muutetaan täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

*Tämän lain 12 §:n 1 momentissa säädetty
markkamäärä vastaa vuodelle 1966 vahvistettua
palkkaindeksilukua.*

— — — — —